

Utlåtande 2015:121 RI (Dnr 106-269/2015)

Hedersvåld

Motion (2015:4) av Maria Danielsson (SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2015:4) av Maria Danielsson (SD) om "Hedersvåld" anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Maria Danielsson (SD) har väckt en motion om hedersvåld. I motionen lyfts vikten av kompetens om hedersvåld och förtryck i olika verksamheter som arbetar med dessa frågor i staden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att arbeta målmedvetet och i samverkan i frågor som rör hedersrelaterat förtryck och våld och att Origo som arbetar mot detta är en bra och fungerande resurs genom sitt arbete. Vidare delar inte kontoret motionärens uppfattning om att speciellt material och utbildningar specifikt om hedersvåld och kvinnors sexualitet ska tas fram för Undervisning i svenska för invandrare (SFI).

Arbetsmarknadsnämnden ställer sig positiv till kompetensutveckling för personal som föreslås i motionen, men anser inte att SFI lämpar sig för den här typen av ämnesfördjupning på grund av den heterogena målgrupp som studerar inom skolformen.

Socialnämnden anser att det är viktigt att arbeta målmedvetet och i samverkan i frågor som rör hedersrelaterat förtryck och våld och att resurscentrumet Origo utgör ett kunskapscentrum inom detta område.

Utbildningsnämnden anser att de generella riktlinjer och strategier kring värdegrund, normer och bemötande i skolan med grund i skollagen samt samarbetet med Origo, inklusive stadens pågående arbete med mänskliga rättigheter, ger ett gott stöd till skolorna för att genomföra ett arbete mot hedersvåld.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att hedersvåld kan hanteras på ett bra sätt inom ramen för befintlig organisation.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att information och kunskap om hedersvåld, våld i nära relationer och samtycke vid sexuella kontakter ska finnas med i alla skolor, men att tanken att det ska ingå specifik information om hedersvåld i SFI är alltför utpekande.

Älvsjö stadsdelsnämnd instämmer i att hedersrelaterat våld är viktigt att uppmärksamma, men att en samlad kompetens för att kunna bistå i specialfrågor såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld redan finns idag inom verksamheten Origo i Stockholms län.

Mina synpunkter

Stockholms stad har nolltolerans mot våld. Arbetet mot våld i nära relationer är ett grundläggande kommunalt uppdrag och något som prioriteras högt av majoriteten. Jag anser att våld i hederns namn är viktigt att uppmärksamma.

Motionären anser att staden bör se över kompetensen inom staden när det gäller hedersrelaterat våld. Min uppfattning är att staden har en mycket god kännedom om vilka kunskaper och kompetenser som finns inom bland annat skola och socialtjänst när det gäller våld i hederns namn. Framhållas bör att våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck kräver särskilda insatser från samhällets sida. Socialnämnden har särskild verksamhet med skyddade boenden inom ramen för Kruton. I Stockholm finns sedan år 2013 Origo som är ett resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Origo är ett länsövergripande samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten och landstinget. Personal med specialkompetens från de olika myndigheterna samlas under samma tak för att erbjuda stöd och

rådgivning till ungdomar som utsätts eller riskerar att utsättas för olika former av våld och förtryck, såsom omskärkelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och våld i hederns namn. Origo erbjuder även utbildningar för yrkesverksamma i dessa frågor. Därtill har Origo i uppdrag att samverka med ideella organisationer på området.

Socialnämnden ger bidrag till organisationer inom området, bland annat Somaya och GAPF som motionären själv hänvisar till.

Vidare anser motionären att stadens SFI-utbildning ska informera nya svenskar om hedersvåld och Sveriges lagstiftning. Detta vänder jag mig emot. SFI är en språkutbildning med lärare utbildade för att undervisa i svenska språket, vilket de också ska ges goda möjligheter att göra. De som studerar på SFI är en mycket heterogen grupp och det är inte motiverat att utbilda specifikt om hedersvåld till alla som studerar svenska.

Motionären anser slutligen att kommunstyrelsen ska upprätta en barnskyddsmyndighet för att samla kompetens på området. Utbildningar och hantering av de frågor som motionären nämner utförs redan inom ramen för befintlig organisation och verksamhet, exempelvis Origo som nämns ovan. Därtill har staden under år 2015 inrättat en barnombudsman vars främsta uppgift är att driva på och stödja utvecklingen av arbetet med Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) inom Stockholms stad. Hos Stockholms barnombudsman samlas kunskap om barns rättigheter i staden och barns intressen beaktas inom alla områden och verksamheter.

Det är av största vikt att fortsätta utveckla och förbättra stadens kompetens och verksamhet inom området som motionären lyfter. *Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012-2014* har reviderats under år 2015 och ska implementeras under de kommande åren. Syftet med programmet är att ta ett helhetsgrepp om arbetet mot våld i nära relation samt att säkerställa att arbetet mot våld är likställt över hela staden och omfattar såväl skydd som stöd till våldsutsatta och deras barn som insatser till våldsutövare. I programmet lyfts hedersrelaterat våld och förtryck fram som ett område där särskild kompetens och verkningsfulla insatser behöver utvecklas.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2015:4) om hedersvåld

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:4) av Maria Danielsson (SD) om ”Hedersvåld” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 21 oktober 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ulrika Gunnarsson

Remissammanställning

Ärendet

Maria Danielsson (SD) har väckt en motion om hedersvåld.

I motionen lyfts vikten av kompetens om hedersvåld och förtryck i olika verksamheter som arbetar med dessa frågor i staden.

Maria Danielsson föreslår följande:

- Att fullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att se över kompetensen inom skola och socialtjänst inom staden för att möta hedersvåld och att initiera ett samarbete med GAPF (Glöm Aldrig Pela och Fadime) för att förbättra kunskaperna inom skola och socialtjänst i staden.
- Att fullmäktige uppdrar åt Vuxenutbildningen inom kommunen att ta fram material och information för hur SFI-lärare kan informera nya svenskar om hedersvåld och vilka lagar och normer som råder runt kvinnors sexualitet i Sverige.
- Att uppdra åt kommunstyrelsen att se över möjligheterna att upprätta en Barnskyddsmyndighet för att där samla all kompetens inom området hedersvåld med annan krishanteringsmetodik, tvärvetenskapliga utbildningar med tillhörande personal för att kunna bistå alla instanser inom kommunen vid hantering av specialfrågor rörande barn, såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 juni 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i att hedersrelaterat våld är viktigt att uppmärksamma. Stadens socialtjänst arbetar också idag med detta inom ramen för våld i nära relationer.

En samlad kompetens för att kunna bistå i specialfrågor såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld finns redan idag inom verksamheten ”Origo” i Stockholms län.

Origo är ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld och har funnits sedan 2013. Verksamheten är länsövergripande och är ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten i Stockholm och Stockholms läns landsting. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva verksamheten.

På Origo samarbetar yrkesverksamma från de olika myndigheterna under samma tak för att erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld. Det fungerar också som ett resurscentrum för yrkesverksamma som arbetar med frågor kring hedersrelaterat förtryck och våld. Dessa kan kontakta Origo för att få vägledning och konsultativt stöd i ärenden. Origo erbjuder även utbildningar för yrkesverksamma om bland annat hedersrelaterat förtryck och våld samt om tvångsgiftemål. Olika verksamheter kan också kontakta Origo när behov finns av skraddarsydd utbildningstillfällen.

I Origos uppdrag ingår också att utveckla samverkan med ideella organisationer inom området. Socialnämnden ger bidrag till organisationer som är aktiva inom området, såsom Somaya och GAPF.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att arbeta målmedvetet och i samverkan i frågor som rör hedersrelaterat förtryck och våld. Origo är en bra och fungerande resurs genom sitt arbete med att öka kompetensen kring olika former av hedersrelaterat våld och förtryck. Kontorets uppfattning är att Origo utgör ett kunskapscentrum inom detta område.

Kontoret delar inte motionärens uppfattning om att speciellt material och utbildningar specifikt om hedersvåld och kvinnors sexualitet ska tas fram. Sfi ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och mänskliga rättigheter-perspektiv i enlighet med skollagen. Utbildning i svenska för invandrare, sfi, är dock en språkutbildning med lärare utbildade för och med uppdrag att undervisa i svenska språket. Att arbeta framgångsrikt med värdegrundsförändrande frågor förutsätter ett annat uppdrag, andra metoder och andra kompetenser än vad som i dag ryms inom skolformen.

Samhällsorientering och föräldrautbildningar är exempel på adekvata forum.

Motion (2015:4) av Maria Danielsson (SD) om ”Hedersvåld” anses besvarad med hänvisning till vad som har sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 juni 2015 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) och Johan Fälldin (C), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Ofelia Namazova (KD), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att frågor om våld och förtryck är viktiga att uppmärksamma. Medarbetarna vid förvaltningen ska ha kompetens för att guida utsatta personer. Förvaltningen ställer sig positiv till kompetensutveckling för personal som föreslås i motionen.

Förvaltningen delar inte motionärens uppfattning om att speciellt material ska tas fram och utbildningar specifikt om hedersvåld och kvinnors sexualitet. Utbildning i svenska för invandrare, sfi, är en språkutbildning med lärare utbildade för och med uppdrag att undervisa i svenska språket. Att arbeta framgångsrikt med värdegrundsförändrande frågor förutsätter ett annat uppdrag, andra metoder och andra kompetenser än vad som i dag ryms inom skolformen. Samhällsorientering och föräldrautbildningar är exempel på adekvata forum. Sfi ska dessutom genomföras av ett jämställdhetsperspektiv och mänskliga rättigheter-perspektiv i enlighet med skollagen.

Förvaltningen menar även att sfi inte lämpar sig för den här typen av ämnesfördjupning på grund av den heterogena målgrupp som studerar inom skolformen. Inom sfi återfinns många studerande från länder som inte är drabbade av hedersvåld- och förtryck. Det är inte motiverat att utbilda specifikt och fördjupat i problematik kopplad till en mindre grupp studerande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 juni 2015 att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Att personal som arbetar med personer som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld och våldsutövare i en hederskontext, har kompetens inom området är mycket viktigt. Att utveckla arbetet och öka kompetensen är ett ständigt pågående kvalitetsarbete. Socialförvaltningen har särskild verksamhet med skyddade boende inom ramen för Kruton. I Stockholms län finns sedan 2013 Origo, som är ett resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Origo är länsövergripande och är ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten i Stockholm och Stockholms läns landsting. På Origo samarbetar yrkesverksamma från de olika myndigheterna under ett och samma tak för att erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld. Det fungerar också som ett resurscentrum för yrkesverksamma som arbetar med frågor kring hedersrelaterat förtryck och våld. Dessa kan kontakta Origo för att få vägledning

och konsultativt stöd i ärenden. Origo erbjuder även utbildningar för yrkesverksamma om bland annat hedersrelaterat förtryck och våld samt om tvångsgiftemål. Olika verksamheter kan också kontakta Origo när behov finns av skräddarsydda utbildningstillfällen.

I Origos uppdrag ingår också att utveckla samverkan med ideella organisationer inom området. Socialnämnden ger bidrag till organisationer som är aktiva inom området, såsom, Somaya och GAPF.

Förvaltningen anser att det är viktigt att arbeta målmedvetet och i samverkan i frågor som rör hedersrelaterat förtryck och våld. Origo är en bra och fungerande resurs genom sitt arbete med att öka kompetensen kring olika former av hedersrelaterat våld och förtryck. Origos verksamhet kommer också att kompletteras med ett virtuellt stöd. Förvaltningens uppfattning är att Origo utgör ett kunskapscentrum inom detta område.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen anser att hedersvåld är en viktig fråga i likhet med alla frågor som rör demokratiska värderingar och erkännandet av allas lika värde. Skolorna arbetar i enlighet med skollagen där 1 kap 5 § säger att ”utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet och solidaritet mellan människor”. Skolan ska främja likabehandling och förebygga/ motverka att kränkande behandling uppstår (”Trygghet och studiero – riktlinjer för arbetet i Stockholms skolor”).

Förvaltningen har generella riktlinjer och strategier kring värdegrund, normer och bemötande i skolan med grund i skollagen. Stockholms stad har också samarbete med Origo, resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld som vänder sig till alla som arbetar med unga. Förvaltningen anser att ovanstående - inklusive stadens pågående arbete med mänskliga rättigheter - ger ett gott stöd till skolorna för att genomföra ett arbete mot hedersvåld.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2015 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juni 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det finns ett behov av kontinuerlig kompetens- och kunskapsutveckling inom socialtjänsten om arbete mot våld i nära relationer.

Förvaltningen vill särskilt betona vikten av kunskap om förebyggande insatser liksom framtagande av mer proaktiva arbetsformer än vad som finns idag.

Stadsdelsförvaltningen anser att hedersvåld kan hanteras på ett bra sätt inom ramen för befintlig organisation. I ett inledande skede kan det vara svårt att särskilja hedersvåld från andra former av våld i nära relationer såsom fysiskt våld, psykiskt våld, materiellt våld och ekonomiskt våld. Förvaltningen ser övervägande fördelar med nuvarande samorganisering där ett och samma team hanterar alla former av relationsvåld, inklusive hedersvåld, mot personer över 18 år. Därutöver finns Origo som är ett myndighetsgemensamt resurscentrum som fokuserar på ungdomar i åldersgruppen 13-26 år som lever i en hederskontext. Origo erbjuder även handledning, utbildning och andra kunskaphöjande aktiviteter till yrkesverksamma som arbetar med ungdomar inom exempelvis skola och socialtjänst. Förvaltningen har mycket god erfarenhet av det stöd som Origo erbjuder och delar inte uppfattningen att det finns behov av att inrätta en särskild barnskyddsmyndighet.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 följande.

Att godkänna förvaltningens förslag till beslut och därefter tillföra:

Vi anser att svaret var väldigt bra och visar vad som görs i frågan generellt. Vi håller däremot inte med en del av svaret, förvaltningen skriver att förvaltningen instämmer att nya svenskar redan på SFI bör få information och kunskap om normer och lagar som råder runt frågan om hedersvåld. Vi från majoriteten menar på att tanken att det ska ingå specifik information om hedersvåld i SFI är oerhört utpekande. SFI ska redan idag informera generellt om svenska samhället. Däremot så anser vi att information och kunskap om hedersvåld, våld i nära relationer och samtycke vid sexuella kontakter ska finnas med i alla skolor, där skolor också kan samarbeta med andra organisationer som har den kompetensen.

Reservation anfördes av Elisabeth Johnson (M) och vice ordföranden Jan Jönsson (FP) till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Ersätтарыttrande gjordes av Erik Sihlberg (C) till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att hedersrelaterat våld är viktigt att uppmärksamma. Socialtjänsten arbetar också idag med detta inom ramen för våld i nära relationer. Förvaltningen vill betona att hedersvåld är ett område som ständigt står i vårt fokus och där förbättringar och kompetensutveckling sker löpande.

Relationsvåldsteamet i Skärholmens stadsdelsförvaltning har specialistkompetens inom området våld i nära relation och heders problematik. Relationsvåldsteamet bemöter och ger stöd till personer som är i behov av stöd och hjälp utifrån våld och hedersrelaterad problematik. Kompetens och metodutveckling sker kontinuerligt i teamet.

Relationsvåldsteamets målgrupp är:

Boende i Skärholmen från 18 år, som utsatts för eller bevittnat våld i nära relation eller som utsatt någon för våld. Med våld avses i bemärkelsen allt fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt våld av partner eller före detta partner eller familj/släkt – så kallad hedersrelaterat våld. Även personer utsatta för människohandel (trafficking) och prostitution ingår i målgruppen.

Relationsvåldsteamet arbetar utifrån ett barnperspektiv.

En samlad kompetens för att kunna bistå i specialfrågor såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld finns redan idag inom verksamheten ”Origo” i Stockholms län.

Origo är ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. Det är ett länsövergripande samarbete mellan socialtjänsten i 26 kommuner, polismyndigheten och landstinget. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva verksamheten.

På Origo samarbetar yrkesverksamma från olika myndigheter för att erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar och unga vuxnas som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld.

De som arbetar där har lång erfarenhet av att arbeta med ungdomar som kommer i kläm mellan flera kulturer och vet hur livssituationen ser ut för många ungdomar.

Personalen har anmälningsplikt.

Origo erbjuder stöd och rådgivningssamtal både via nätet och i sina lokaler. Några av personalen kan även tala andra språk såsom turkiska, kurdiska, assyriska och arabiska. Origo arbetar för att vara en kunskapsbank på nätet med fokus på förtryck och våld i hederns namn samt för att sprida kunskaper och metoder över länet.

De besöker högstadies- och gymnasieskolor i länet för att, i förebyggande syfte, föreläsa om hedersrelaterat förtryck och våld. Då informerar de också om Origo, om hur de kan hjälpa till samt hur man kan komma i kontakt med andra som är kunniga på området i Stockholms län.

Origo erbjuder också konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma inom polis, skola och fritid, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt till verksamma inom den ideella sektorn. De håller även i seminarier och utbildningsdagar kring hedersrelaterat förtryck och våld till yrkes- och ideellt verksamma.

Förvaltningen instämmer i förslaget att nya svenskar redan på SFI bör få information och kunskap om vilka normer och lagar som råder runt frågan om hedersvåld.

Förvaltningen menar vidare att kunskapen inom skola och socialtjänst för att bemöta hedersvåld ständigt behöver förbättras och utvecklas.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att hedersrelaterat våld är viktigt att uppmärksamma.

Socialtjänsten arbetar också idag med detta inom ramen för våld i nära relationer.

Förvaltningen vill betona att hedersvåld är ett område som ständigt står i vårt fokus och där förbättringar och kunskapsutveckling sker löpande.

En samlad kompetens för att kunna bistå i specialfrågor såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld finns redan idag inom verksamheten ”Origo” i Stockholms län.

Origo är ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. Det är ett länsövergripande samarbete mellan socialtjänsten i 26 kommuner, polismyndigheten och landstinget. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva verksamheten.

På Origo samarbetar yrkesverksamma från olika myndigheter för att erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar och unga vuxnas som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld. De som arbetar där har lång erfarenhet av att arbeta med ungdomar som kommer i kläm mellan flera kulturer och vet hur livssituationen ser ut för många ungdomar.

Origo erbjuder stöd och rådgivningssamtal både via nätet och i sina lokaler. Några av personalen kan även tala andra språk såsom turkiska, kurdiska, assyriska och arabiska. Origo arbetar för att vara en kunskapsbank på nätet med fokus på förtryck och våld i hederns namn samt för att sprida kunskaper och metoder över länet.

De besöker högstadies- och gymnasieskolor i länet för att, i förebyggande syfte, föreläsa om hedersrelaterat förtryck och våld. Då informerar de också om Origo, om hur de kan hjälpa till samt hur man kan komma i kontakt med andra som är kunniga på området i Stockholms län.

Origo erbjuder också konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma inom polis, skola och fritid, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt till verksamma inom den ideella sektorn. De håller även i seminarier och utbildningsdagar kring hedersrelaterat förtryck och våld till yrkes- och ideellt verksamma.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Johanna Sjö m.fl. (M) och Johan Fälldin (C) enligt följande.

Frågan om hedersvåld och motverkandet av detta förtjänas ständigt att uppmärksammas. Den gemensamma värdesättandet av vissa grundvalar; demokrati, öppenhet, allas lika värde, individualism och solidaritet måste kämpas för och vinnas generation för generation, person för person och område för område. Inom alliansen har vi bland annat satsat på tillskapandet av Origo, där kunskap och kompetens samlats för att kunna spridas och användas inom hela länet. Vi ser också vikten av att de som undervisar på samhällsorientering är väl rustade för sin uppgift, men också att vi alla, varje dag, är tydliga med vilka värden som bygger vårt Sverige. För preventiva insatser är det samhällsorientering för nyanlända som förmedlar kunskaper om svensk lagstiftning i allmänhet och i stort med rättigheter och skyldigheter liksom mänskliga rättigheter, demokrati och okränkbarhet m.m. So-lärare och Sfi-lärare skall veta vart man kan vända sig om någon är utsatt för förtryck, hedersrelaterat våld eller andra former av våld och hot. Därefter är det socialtjänstens myndighetsutövning, som utreder och bedömer om åtgärder kan/ska sättas in och i så fall vilka åtgärder, vilket också sker i samarbete med polis eftersom det handlar om kriminella gärningar. Att lägga för mycket av detta på SFI-lärare fel både juridiskt sett och ur lämplighetssynpunkt.

Ersätтарыttrande gjordes av Ofelia Namazova (KD) enligt följande.

Frågan om hedersvåld och motverkandet av detta förtjänas ständigt att uppmärksammas. Den gemensamma värdesättandet av vissa grundvalar; demokrati, öppenhet, allas lika värde, individualism och solidaritet måste kämpas för och vinnas generation för generation, person för person och område för område. Inom alliansen har vi bland annat satsat på tillskapandet av Origo, där kunskap och kompetens samlats för att kunna spridas och användas inom hela länet. Vi ser också vikten av att de som undervisar på samhällsorientering är väl rustade för sin uppgift, men också att vi alla, varje dag, är tydliga med vilka värden som bygger vårt Sverige. För preventiva insatser är det samhällsorientering för nyanlända som förmedlar kunskaper om svensk lagstiftning i allmänhet och i stort med rättigheter och skyldigheter liksom mänskliga rättigheter, demokrati och okränkbarhet m.m. So-lärare och Sfi-lärare skall veta vart man kan vända sig om någon är utsatt för förtryck, hedersrelaterat våld eller andra

former av våld och hot. Därefter är det socialtjänstens myndighetsutövning, som utreder och bedömer om åtgärder kan/ska sättas in och i så fall vilka åtgärder, vilket också sker i samarbete med polis eftersom det handlar om kriminella gärningar. Att lägga för mycket av detta på SFI-lärare fel både juridiskt sett och ur lämplighetssynpunkt.